



Commissie voor de
milieueffectrapportage

Wellerwaard

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

2 februari 2011 / rapportnummer 1940-192



1. Oordeel over het MER en de aanvulling daarop

De gemeente Noordoostpolder wil ten noorden van Emmeloord een gebied ontwikkelen met 185 woningen, groen en recreatieve voorzieningen; dit project wordt Wellerwaard genoemd. Er wordt een MER¹ opgesteld ten behoeve van de benodigde herziening van het bestemmingsplan. Er is besloten geen nieuwe m.e.r.-procedure te starten, maar aan te sluiten op de ingezette m.e.r.-procedure voor de recreatieve Corridor Emmeloord-Kuinderbos. De in deze procedure vastgestelde richtlijnen worden voor de Wellerwaard gebruikt. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Noordoostpolder treedt op als initiatiefnemer en als bevoegd gezag in deze procedure.

Tijdens de toetsing heeft een gesprek plaats gevonden tussen de Commissie² voor de m.e.r. (verder Commissie) en het bevoegd gezag. Daar heeft de Commissie kenbaar gemaakt dat het MER naar haar oordeel op een aantal onderdelen onvolledig is en geen juist beeld geeft. Naar aanleiding daarvan heeft het bevoegde gezag de Commissie verzocht de advisering op te schorten om een aanvulling op het MER te maken.³

Hoewel de aanvulling veel informatie bevat is de Commissie van oordeel dat in het MER en de aanvulling tezamen nog altijd essentiële informatie ontbreekt om het milieubelang voldoende te kunnen meewegen in de besluitvorming:

- In het MER en de aanvulling ontbreekt een totaalbeeld van de ontwikkeling van de Corridor. Daardoor ontstaat onvoldoende inzicht in de samenhang tussen de 'Wellerwaard' en andere onderdelen van de Corridor, en in de (cumulatieve) gevolgen van het totale plan.
- De effectbeschrijving voor het aspect landschap is onvoldoende. Daardoor worden de effectbeoordeling en daarmee de keuzes in het MER onvoldoende onderbouwd. De landschappelijke effecten van het voornemen worden onderschat.
- Er is onvoldoende onderzoek gedaan naar alternatieven met minder milieugevolgen.

Op basis van de informatie in het MER en de aanvulling constateert de Commissie dat het voornemen kan leiden tot grote, niet mitigeerbare en onomkeerbare gevolgen voor het ratio-nale landschap van de Corridor en daarmee van de Noordoostpolder. De Noordoostpolder is aangewezen als Belvederegebied en is voorgedragen voor de UNESCO werelderfgoedlijst. Belvedere gaat uit van behoud door ontwikkeling, dat wil zeggen *geleide* ontwikkeling. Bij nieuwe ontwikkelingen is het daarom, volgens de Commissie, cruciaal dat de landschappelijke effecten van het voornemen én van de Corridor als geheel duidelijk weergegeven worden, zodat deze effecten volwaardig meegewogen kunnen worden in de besluitvorming. Dit geeft tevens aanleiding tot (een beschouwing van) alternatieven met minder ingrijpende effecten voor het landschap die in het MER en de aanvulling niet zijn meegenomen.

De Commissie adviseert deze zaken voorafgaand aan de besluitvorming verder uit te werken.

¹ Milieueffectrapport, verder MER.

² Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Adviezen Commissie'.

³ Zie voor data en termijnen bijlage 1.

De Commissie heeft niet kunnen toetsen of het MER aan het bestemmingsplan ten grondslag kan liggen, omdat het (voor)ontwerpbestemmingsplan nog niet beschikbaar is. De Commissie adviseert het bevoegde gezag dit alsnog te controleren op het moment dat dit gepubliceerd wordt. De aanvulling op het MER heeft niet ter visie gelegen, waardoor insprekers hiervan nog geen kennis hebben kunnen nemen. Maak de aanvulling daarom openbaar in de volgende openbare stap in de besluitvorming.

In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel verder toe. In hoofdstuk 3 geeft de Commissie een toelichting op punten die in het MER niet maar in de aanvulling wel voldoende aan de orde zijn geweest.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Doelen, samenhang en beschrijving plan Corridor

MER

Het voornemen vormt een onderdeel van de beoogde recreatieve Corridor van Emmeloord naar het Kuinderbos. In de startnotitie⁴ is het gehele plan Corridor beschreven en wordt gesteld dat voor dit gehele plan één MER zou worden gemaakt. Nu is een MER gemaakt voor alleen het bestemmingsplan waarin de Wellerwaard mogelijk wordt gemaakt. Diverse andere bestaande⁵ of in ontwikkeling zijnde⁶ onderdelen van de Corridor worden in het MER niet beschreven of voldoende beschouwd.

Samenhangende activiteiten moeten als geheel in een MER worden beschreven.⁷ De Commissie constateert dat er sprake is van samenhang tussen de genoemde onderdelen. Dit blijkt uit de doelstellingen die zijn vastgesteld voor de Corridor als geheel: een verbinding, de Corridor (doorgang), te realiseren van Emmeloord naar het Kuinderbos.⁸ De genoemde planonderdelen zijn nodig om deze doelstelling te bereiken.

Ook is er grote samenhang in de uiteindelijke functie van het gebied na realisatie op het gebied van verkeer, recreatie en natuur. De Commissie is daarom van oordeel dat de gehele Corridor van Emmeloord naar het Kuinderbos, met alle elementen daarin, beschouwd moet worden als één plan. Door slechts één planonderdeel te beschouwen worden de (cumulatieve)

⁴ Milieueffectrapportage Corridor Emmeloord–Kuinderbos *Startnotitie*, Gemeente Noordoostpolder, 5 juni 2007.

⁵ De Casteleynsplas (zie ook de zienswijze van de Stichting Flevo–Landschap waarin deze aandacht vraagt voor de koppeling van de Casteleynsplas met de nieuwe plas), de golfbaan (in richtlijnenfase wel planonderdeel, nu separaat gerealiseerd) en de waterbergingszone (Burchtocht) behoren bij de bestaande situatie en maken geen deel uit van dit MER.

⁶ De mogelijke uitbreiding van de golfbaan, de fietsbrug over de A6, de recreatieve aansluiting op het Emmeloordse bos, de aansluiting met het Kuinderbos, het paardensportcentrum en het luchtvaartterrein zijn delen van het plan Corridor die mogelijk op een later tijdstip worden uitgewerkt. Deze zijn niet beschreven in het MER, noch de afhankelijkheid van of samenhang met het huidige voornemen

⁷ Zoals ook blijkt uit vaste jurisprudentie. Dat geldt ook – juist – voor plannen waar zowel concrete als nog uit te werken en nog onzekere onderdelen in zijn verwerkt.

⁸ Tijdens een gesprek dat de Commissie heeft gehad op 27 januari 2010 met de gemeente Noordoostpolder bleek dat een van de aanleidingen voor de Corridor het realiseren van een Ecologische Hoofdstructuur (EHS) verbinding is. Deze doelstelling is niet opgenomen in het MER. Wel is opgenomen het realiseren van een groene verbinding. Zie ook §3.1.

effecten van het samenhangende plan niet in beeld gebracht (zie §2.2). Door dit kleinere gebied te beschouwen wordt ook de zoektocht naar zinvolle ruimtelijke alternatieven sterk beperkt. Het gevolg daarvan is dat alternatieven met minder negatieve milieueffecten voor met name landschap niet worden beschreven, en dat in het mma ruimtelijke maatregelen voor behoud en/of versterking van het landschap ontbreken (zie §2.3). Ook bestaat er een risico dat de doelstellingen voor de Corridor op het gebied van natuur en recreatie niet of slechts gedeeltelijk worden bereikt.

Het voornemen en het studiegebied zijn in het MER onduidelijk beschreven; er ontbreekt:

- duidelijk kaartmateriaal en begrenzingen van plan- en studiegebied;
- een volledige omschrijving van de onderdelen van het plan, met name van het aspect wonen⁹;
- een ruimtelijke visualisatie van het plan als basis voor een beschrijving van de landschappelijke effecten;
- een duidelijke beschrijving van de recreatieve voorzieningen (omvang, doelgroep, verwacht aantallen bezoekers);
- een beschrijving van de natuurinrichting en beoogd beheer voor het gebied.

Aanvulling

Ook in de aanvulling wordt geen goed beeld gegeven van de totale Corridor en de effecten hiervan. Kaartmateriaal en beschrijving geven een beter beeld van het voornemen, maar zijn niet volledig. Verder scheidt de aanvulling op een aantal punten verwarring doordat in verschillende documenten (MER, documenten aanvulling) van verschillende invullingen¹⁰ wordt uitgegaan. De visualisaties geven een vertekend beeld omdat bestaande versturende elementen ontbreken en de woningen zonder groen (beplanting) worden weergegeven (zie §2.2).

De conclusie van de Commissie is dat, ook na de aanvulling, de ontwikkeling van de Corridor nog onvoldoende als geheel is beschreven. Ook is geen zicht op de bandbreedte van de effecten van de gehele Corridor, met name op landschap en verkeer. Er wordt alleen geconstateerd dat er nog veel onzekerheden zijn. Mogelijk worden de effecten daardoor te licht ingeschat.

De Commissie adviseert voorafgaand aan de besluitvorming over het bestemmingsplan “de Wellerwaard”, het plan Corridor als geheel in beeld te brengen en de effecten te beschrijven op basis van een grondig en integrale visie voor het hele gebied. Nog uit te werken of onzekerere planonderdelen en de effecten hiervan kunnen op een passend abstractieniveau worden beschreven. Ga hierbij in op de effecten van de gehele Corridor en de randvoorwaarden die uit deze analyse volgen voor de verdere ontwikkelingen in de Corridor.

⁹ Inclusief de verdeling van openbare en privéruimte en de invulling van de buitenruimte.

¹⁰ De aanvankelijke visies voor de Corridor betreffen vooral routegebonden functies als fiets-, wandel- en ruiterspaden. In de concept structuurvisie 2010 worden naast deze functies ook functies als een bungalowpark, een groen attractiepark en een dierenpark genoemd. De effecten van deze voorzieningen kunnen, met name ten aanzien van landschap en verkeer, sterk uiteen lopen. In de aanvulling (blz. 6) wordt gesteld dat er woningen komen met een kavelgrootte van 1000 m² terwijl er elders in de aanvulling (blz. 16) gesproken wordt van woningen zonder buitenruimte.

2.1.1 Onderbouwing voornemen

MER

De onderbouwing van nut en noodzaak van de aan te leggen recreatieve verbinding in de Corridor is op hoofdlijnen aangegeven. Er wordt niet onderbouwd aan welk type recreatieve voorzieningen behoefte is in het gebied. De onderbouwing van nut en noodzaak en van de locatie binnen de gemeente van de te realiseren woningen ontbreekt geheel.¹¹ Of en zo ja in welke mate er behoefte is aan woningen in het luxe segment wordt niet in het MER onderbouwd.

Aanvulling

Nut en noodzaak van de recreatieve voorzieningen en van de verbinding zijn voldoende beschreven. Voor wat betreft de woningen is de ambitie van de gemeente duidelijk. De locatiekeuze binnen de gemeente voor de Wellerwaard is echter niet gemotiveerd. Gezien de landschappelijke effecten is er aanleiding om naar locatiealternatieven te kijken.

De Commissie adviseert voorafgaand aan de besluitvorming over het bestemmingsplan Wellerwaard alternatieven te beschrijven voor de locatie van de woningen binnen de Corridor en de uiteindelijke locatiekeuze binnen het gemeentelijke grondgebied.

2.2 Kader en Effectbeschrijving Landschap

De initiatiefnemer heeft aangegeven dat de concept structuurvisie Noordoostpolder het kader vormt voor de voorgenomen activiteit. In de concept structuurvisie worden de opbouw en landschappelijke structuur van de Noordoostpolder op een heldere wijze uiteengezet.¹² In de concept structuurvisie wordt een keuze gemaakt voor een concentratie van recreatieve voorzieningen in het gebied in de noordoosthoek van de Noordoostpolder, die zo een verbinding vormt tussen Emmeloord en het Kuinderbos.

De Wellerwaard vormt een deel van de uitwerking van het recreatieve concentratiegebied uit de concept structuurvisie. Dit gebeurt op twee niveaus:

- van structuurvisie naar globaal ontwerp Corridor
- van Corridor naar ontwerp Wellerwaard.

MER

Doordat in het MER slechts een klein deel van het totale plangebied van de Corridor wordt uitgelicht, zijn de effecten op de Corridor als geheel en daarmee op de structuur en de gaafheid van de Noordoostpolder niet beschouwd. De effecten die wel geconstateerd zijn, worden bovendien gerelativeerd door het feit dat dit deel al in enige mate verstoord is.

¹¹ Zie ook de zienswijze nummer 3 waarin vragen worden gesteld bij de vraag in de Noordoostpolder naar woningen uit dit segment en of deze woningen concurrentie worden voor de dorpen.

¹² De – globaal gezien – ronde Noordoostpolder is modulair opgebouwd. Middelpunt is Emmeloord, daarbuiten is het gebied rationeel opgebouwd met steeds herhalende patronen van kavels en erven met gelijke maatvoering. De buitenste ring, de dorpenring, vormt de lijst van het gebied. Het gebied wordt ontsloten door een wegenpatroon van rechte wegen, van binnen naar buiten, en concentrische wegen, rondom Emmeloord.

De effecten op de nog aanwezige grootschalige openheid en afleesbaarheid in dit deel van de Noordoostpolder zijn niet beschreven.¹³ Uit de beschrijving van het voornemen zijn effecten op deze waarden echter wel te verwachten. De summiere beschrijving van het plan Wellerwaard in het MER geeft een beeld dat in plattegrond, en dus waarschijnlijk ook in ruimtelijke beleving, niet lijkt aan te sluiten bij de in de structuurvisie verbeelde rechte verbinding.

In de planuitwerking lijkt de maatvoering van de kavels en fysieke staat van de bestaande bebouwing niet te worden aangetast door het ontwerp van de Wellerwaard, wat positief beoordeeld is in het MER. In het MER wordt ook gesteld dat bepaalde waarden/structuren in het landschap (openheid, wegen, erven, verkaveling) worden ingepast in het ontwerp. De Commissie ziet echter op een aantal punten conflicten tussen deze waarden en het voorgestelde ontwerp. In de richtlijnen¹⁴ was een aandachtspunt de visuele beleving van de Corridor. Deze is door de afwezigheid van visualisaties niet goed te beoordelen

Aanvulling

De effectbeschrijving voor Wellerwaard is verbeterd in de aanvulling, maar is nog niet volledig. De beschrijving van het voornemen is niet volledig omdat bijvoorbeeld gebouwhoogtes en -volumes en het beheer van de buitenruimtes niet zijn omschreven. Het (ontwerp)bestemmingsplan, dat hieromtrent wellicht duidelijkheid had kunnen geven, is nog niet beschikbaar.

De effectbeoordeling is niet volledig en naar het oordeel van de Commissie niet juist. Daar waar er sprake is van onzekerheden in het voornemen, worden de effecten licht ingeschat. Gesteld wordt dat het landschap toch al aangetast is en dat daardoor verdere aantasting niet ernstig is. Naar oordeel van de Commissie is een groot deel van het plangebied nog steeds relatief onaangetast; hierdoor valt de beoordeling van de effecten minder gunstig uit. Bovendien, als de effecten worden getoetst aan beleid (Belvédère, ontwikkelingsvisie voor het gebied) en op het niveau van de gehele Noordoostpolder, zijn de landschappelijke effecten groot.

De Commissie constateert:

- De effecten op de **fysieke kwaliteit van de elementen van de Wellerwaard** (kavels, bebouwing) zijn correct weergegeven in het MER en de aanvulling.

De Commissie constateert over het MER en de aanvulling ook het volgende:

- De effecten op de **fysieke kwaliteit** van de Noordoostpolder (gaafheid) en op de **inhoudelijke kwaliteit** van de Noordoostpolder (kenmerkendheid, ensemblewaarde) worden niet benoemd, doordat niet op dat niveau naar de effecten is gekeken.¹⁵ Deze effecten zijn groot, niet mitigeerbaar en onomkeerbaar. Door de gekozen zigzagstructuur van de planelementen, ontstaat een aantal restruimtes, hetgeen, meer dan de referentiesituatie, afbreuk doet aan de heldere en rationele structuur van de Noordoostpolder die nu nog vrijwel gaaf is. Dit doet ook afbreuk aan de kenmerkendheid en ensemblewaarde van de

¹³ Zie ook het advies van het ministerie van VROM waarin wordt aangegeven dat niet duidelijk is hoe de ontwikkeling aansluit bij de concentrische opbouw van de Noordoostpolder.

¹⁴ Richtlijnen vastgesteld door de gemeenteraad van de Noordoostpolder op 16 april 2010.

¹⁵ Dit komt ook omdat niet het gehele plan de Corridor is beschreven, zie ook §2.1.

Noordoostpolder als gebied dat in de vorige eeuw in zijn geheel en rationeel is ontworpen en uitgevoerd.

- De effecten op **beleefde kwaliteit** (nog aanwezige openheid, afleesbaarheid) worden onderschat omdat slechts het gebied van de Wellerwaard wordt bekeken en niet de Corridor als onderdeel van dit deel van de Noordoostpolder. Voorbeelden hiervan zijn:
 - De bestaande boerenerven zijn puntelementen van circa 1 hectare. De woningblokken in de burchten in de Benten zijn daarentegen gegroepeerd in een lijnvormige structuur. Deze afzonderlijke blokken hebben een omvang die een veelvoud is van de erven en passen daarom qua schaal niet bij de bestaande structuren (erven) in dit deel van de Noordoostpolder;¹⁶
 - In de aanvulling wordt de borging van geplande open ruimtes in het noordelijk plangebied niet onderbouwd. Hiermee is niet uit te sluiten dat er een gesloten strip ontstaat en de nog aanwezige openheid wordt aangetast.
- De gekozen uitwerking van de Wellerwaard past niet binnen de verbeelding zoals opgenomen in de concept Structuurvisie.

De Commissie beveelt aan om voorafgaand aan de besluitvorming over het bestemmingsplan, de effecten op de beleefde kwaliteit (openheid, afleesbaarheid) in dit deel van de Noordoostpolder in beeld te brengen. Breng ook de effecten op fysieke kwaliteit (gaafheid en geconserveerdheid) en de inhoudelijke kwaliteit (kenmerkendheid en ensemblewaarde) van de gehele Noordoostpolder in beeld.¹⁷

De Commissie beveelt daarnaast aan om voor het bestemmingsplan een beeldkwaliteitsplan op te stellen dat recht doet aan de hoge landschappelijke kwaliteiten van het gebied.

2.2.1 Referentiesituatie historisch landschap Noordoostpolder

MER

In het MER wordt op bladzijde 43 gesteld dat het studiegebied géén landschappelijke of cultuurhistorische kernkwaliteiten heeft. Alleen openheid wordt genoemd als landschappelijke basiskwaliteit. Wel wordt ingegaan op de beschrijving van het gebied in de Nota Belvédère. In het MER ontbreekt een omschrijving van de waarden van het oorspronkelijke landschapsontwerp en de waarden daarvan, specifiek die in het studiegebied te vinden zijn.¹⁸

Aanvulling

De in de aanvulling gegeven *beschrijving* van het (historisch) landschap is voldoende.

¹⁶ Zie ook het advies van het ministerie van VROM waarin de vraag wordt gesteld of de benoemde ontwikkeling aansluit bij de nederzettingsstructuur van de Noordoostpolder.

¹⁷ Zie voor een verdere toelichting op mogelijke waarderingscriteria voor cultuurhistorie de Handreiking cultuurhistorie in m.e.r. en MKBA.

¹⁸ Zie voor een beschrijving van deze waarden de landschappelijk-historische analyse in de studie "Toekomstvisie gemeente Noordoostpolder 2030" door H+N+S Landschapsarchitecten (2003).

2.3 Alternatieven

Gezien de grote cultuurhistorische waarde van het landschap van de Noordoostpolder, is de ontwikkeling van alternatieven om negatieve effecten te vermijden heel belangrijk.¹⁹ De richtlijnen Wellerwaard vragen daarom ook om een meest milieuvriendelijk alternatief (mma) dat uitgaat van behoud en mogelijk versterking van de landschapswaarden.

MER

De Commissie acht de beschrijving van de alternatieven en het mma onvoldoende, omdat belangrijke maatregelen voor behoud en/of versterking van het landschap ontbreken. Voorbeelden van zulke maatregelen zijn (zie ook de vastgestelde richtlijnen voor het MER Wellerwaard van 16 april 2010):

Op het niveau van de gehele Noordoostpolder en de recreatieve punt 'Corridor' uit de concept structuurvisie:

- Meer behoud van openheid en de vrije ligging van de bestaande boerderijen en wegen door andere locaties van de woningen, zowel qua ligging als qua ordening;
- aansluiting bij de inrichtingsprincipes van de Noordoostpolder²⁰;

Op het niveau van de Wellerwaard:

- behoud van de beleefbaarheid van doorgaande lijnen in dit deel van de polder (Burchtweg en Kuinderweg vormen zulke lijnen) door een andere locatie voor het woongebied binnen de Wellerwaard te onderzoeken;
- de aansluiting van nieuwe wegen op bestaande wegen volgens de hiërarchische ordeningsprincipes van de bestaande polder te laten verlopen;
- behoud van openheid en het voorkomen van restruimtes en verrommeling door concentratie/locatie van woningen en beplanting.

Dergelijke maatregelen worden niet beschreven in het MER. Het ontbreken ervan wordt ook niet gemotiveerd.

Aanvulling

In de aanvulling zijn geen alternatieven onderzocht. Het voornemen is extra beschreven en er is een aantal extra maatregelen toegevoegd aan het voornemen. Er is in de aanvulling niet onderbouwd waarom andere alternatieven niet onderzocht zijn of waarom deze zijn afgeval- len. Er zijn zeker locatie- en inrichtingsalternatieven mogelijk met minder gevolgen voor het landschap. Die behoren in het MER beschouwd te worden.

De Commissie adviseert voorafgaand aan de besluitvorming een mma en eventueel andere alternatieven te beschrijven dan wel te beschouwen die er voor zorgen dat er minder negatieve effecten op het landschap zijn.

¹⁹ Volgen de Wet milieubeheer (Wm) dient in een MER aandacht besteed te worden aan maatregelen om belangrijke nadelige milieueffecten te voorkomen, beperken of zoveel mogelijk teniet te doen (Wm art 7.23 lid 1 sub g).

²⁰ Dit kan door aan te sluiten bij bijvoorbeeld een werkelijk rechte lijn als 'middelpunt-veld-lijst'-verbinding (aansluitend bij een weg of als nieuwe structuur), zoals verbeeld in de concept structuurvisie. Het middelpunt is dan Emmeloord, het veld is de binnenring en de lijst is de dorpenring.

3. Overige aanbevelingen

De opmerkingen in het verdere advies betreffen punten die in de aanvulling voldoende aan de orde zijn geweest. De Commissie hoopt met onderstaande aanbevelingen een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming.

3.1 Natuur

MER

De huidige situatie van de natuur in het studiegebied wordt in het MER te summier beschreven. De huidige kwaliteiten van het plangebied zijn weliswaar laag, maar de effecten van het voornemen op de kwaliteiten van de naastgelegen EHS gebieden Kuinderbos en de Casteleynsplas kunnen ook relevant zijn voor het te nemen besluit. Het MER omschrijft geen doelen voor natuur of de EHS (behalve een groene verbinding). Ook kenmerkende habitats en (doel)soorten voor deze gebieden worden niet of nauwelijks beschreven. Informatie over de natuurkwaliteiten van het bestaande agrarische landschap (met name de boerenerven en lanen) ontbreekt voor een belangrijk deel.

Hierdoor is niet goed te beoordelen welke effecten het voornemen op de natuur in het studiegebied heeft, en welke maatregelen genomen kunnen worden voor natuurbehoud. Ook is niet te beoordelen welke natuurwaarden mogelijk nog kunnen worden versterkt met de realisatie van het voornemen. Een voorbeeld hiervan is een aantakking van de EHS-gebieden Kuinderbos, via de burchtocht naar de Casteleynplas en de ecologische zone van de golfbaan.

Aanvulling

De aanvulling biedt weinig extra informatie ten opzichte van het MER. Kansen voor natuurontwikkeling in de Corridor voor het MMA zijn ook niet beschreven.

De Commissie beveelt aan de kansen voor versterking van de ecologische structuur te beschrijven als onderdeel van bijvoorbeeld het beheerplan.

3.2 Verkeer

Referentiesituatie verkeer MER

De bestaande en autonome situatie voor het verkeer zijn met een uitzonderlijk grote bandbreedte weergegeven. Bovendien ontbreken een beschrijving en analyse van de bestaande situatie voor wat betreft de verkeersveiligheid in het MER.²¹ Beoordeling van de effecten is hierdoor niet goed mogelijk.

Verkeersprognose MER

De verkeersproductie van de Wellerwaard wordt in het MER niet voldoende onderbouwd. De in de notitie "Verkeersproductie Wellerwaard" beschreven productie voldoet voor de woningen, maar niet voor het recreatiestrand. De keuze voor de benadering op basis van parkeernormen voor zwembaden wordt niet onderbouwd. Er wordt geen aandacht besteed aan het feit dat bij recreatiestranden bij mooi weer in het weekend de bezoekersaantallen hoog kun-

²¹ Zie ook de zienswijze van de familie Berndsen waarin zij aandacht vragen voor bestaande gevaarlijke situaties bij kruispunten als gevolg van toenemend verkeer.

nen zijn. In het MER ontbreekt daardoor een goed onderbouwde prognose van de verkeersproductie en van de toename van de verkeersintensiteiten en de parkeerbehoefte. Hierdoor is niet te beoordelen of er als gevolg van vaststelling van het bestemmingsplan knelpunten kunnen ontstaan. Zo zou bij piekbelasting een tekort aan parkeerplaatsen kunnen leiden tot parkeren in de berm of zou lokaal de capaciteit van het wegennet overschreden kunnen worden. Beide situaties leiden tot een grotere kans op ongevallen.

Aanvulling

In de aanvullende informatie is verkeersproductie van het recreatiestrand aangepast en voldoende onderbouwd. Ook is de parkeercapaciteit in de Wellerwaard hierop aangepast. Wel blijkt uit deze informatie dat het verkeer op de Muntweg sterk is gestegen tussen 2008 en 2009 ten gevolge van de uitbreiding van het industriegebied De Munt. Hieruit komt naar voren dat in het MER de groei van het verkeer ten gevolge van de uitbreiding van industriegebied De Munt in de afgelopen jaren én in de toekomst ten onrechte niet is meegenomen. Hierdoor kunnen knelpunten ontstaan op het gebied van verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid. De gemeente heeft laten weten dat een verkeersmodel in ontwikkeling is.

De Commissie adviseert bij de uitwerking van het bestemmingsplan de toekomstige verkeersintensiteiten in beeld te brengen met behulp van een verkeersmodel. Bij significante wijzigingen ten opzichte van het MER dient de verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid opnieuw getoetst te worden.

Verkeersveiligheid MER

De effecten op de verkeersveiligheid zijn zeer oppervlakkig beschreven. Inzicht ontbreekt in eventueel verkeersonveilige situaties en de effecten als gevolg van de toename van het verkeer. Ook de tijdelijke situaties die ontstaan (zoals de aansluiting van fietsroutes op 80km-wegen) bij het niet volledig realiseren van de recreatieve corridor worden niet in beeld gebracht. Ook mogelijke mitigerende maatregelen voor (tijdelijke) gevaarlijke situaties ontbreken in het MER. Dit kan er toe leiden dat onveilige situatie ontstaan bij aansluitingen van fietsverbindingen op bestaande wegenstructuren, na vaststelling van dit bestemmingsplan.

Aanvulling

De aanvulling bevat geen informatie over verkeersveiligheid in de huidige situatie. Wel is de ontsluitingsstructuur verder uitgewerkt en zijn concrete maatregelen ter bevordering van de verkeersveiligheid ontwikkeld. Mede omdat de verkeersintensiteiten mogelijk worden onderschat, zijn de effecten op de verkeersveiligheid echter onzeker en is nog onduidelijk of en zo ja welke maatregelen daarvoor nodig zijn. Met name de veiligheid van fietsers op het Friese-pad en bij de oversteek van de Muntweg verdient nadere aandacht. Dit kan echter op de locatie zelf nog worden aangepakt.

De Commissie adviseert bij de uitwerking van het bestemmingsplan de effecten van de ontwikkelingen op de verkeersveiligheid en knelpunten in het gebied in beeld te brengen. Werk vervolgens passende maatregelen uit. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de (tijdelijke) situaties ten gevolge van een gefaseerde realisatie. Een analyse van de verkeersveiligheid in de huidige situatie vormt de basis voor het bepalen van deze effecten en het ontwikkelen van de maatregelen.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: Burgemeester en wethouders van de gemeente Noordoostpolder

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Noordoostpolder

Besluit: artikel 19 procedure

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C10.1

Activiteit: Recreatieve voorziening van meer dan 20 ha in gevoelig gebied

Bijzonderheden: *tweede toetsingsadvies binnen de m.e.r.-procedure voor de recreatieve Corridor, eerder is onder dit projectnummer (1940) een toetsingsadvies voor de aanleg van de golfbaan uitgekomen*

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in "De Noordoostpolder": 14 juni 2007

aanvraag richtlijnenadvies: 12 juni 2007

ter inzage legging startnotitie: 14 juni 2007

richtlijnenadvies uitgebracht: 18 oktober 2007

richtlijnen vastgesteld: 16 september 2008

kennisgeving MER in 'Flevopost' :17 december 2008

aanvraag toetsingsadvies: 22 december 2008

ter inzage legging MER: 18 december 2008 t/m 29 januari 2009

toetsingsadvies uitgebracht: 6 maart 2009

kennisgeving MER in de Staatscourant d.d. 15 september 2010

aanvraag toetsingsadvies: 29 september 2010

ter inzage legging MER 16 september t/m 28 oktober 2010

aanvulling op het MER ingediend: 20 december 2010

toetsingsadvies uitgebracht: 2 februari 2011

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

dr. H. van Londen

ir. J. Mulder

drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

drs. W. Smal (werkgroepsecretaris)

ir. C.J.A. Scheepers

drs. K. Wardenaar

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat

bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer en de eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Aanvulling op het Milieueffectrapport, december 2010
 - Visualisaties Wellerwaard ter onderbouwing van het landschappelijk kader
 - Ontwerp Ontwikkelingsvisie, januari 2000
 - Recreatief uitloopegebied
 - Wellerwaard, grenzeloos wonen, september 2010
- Wellerwaard Milieueffectrapport, versie 05, 25 juni 2010, Gemeente Noordoostpolder
 - Archeologisch rapport, augustus 2009
 - Historisch onderzoek, september 2009
 - Geuronderzoek, september 2009
 - Hydrologisch onderzoek Burghtplas, 18 december 2009
 - Waterparagraaf, maart 2010
 - Luchtkwaliteitsonderzoek, april 2010
 - Akoestisch onderzoek, april 2010
 - Quickscan externe veiligheid, april 2010
 - Natuurtoets, april 2010
 - Verkeerstoets, april 2010
 - Nota experimentenkader, 21 april 2009
 - Plankaart ruimtelijke plannen, 23 juni 2010
 - Voorontwerp bestemmingsplan
- Concept structuurvisie Noordoostpolder, Tweede oplevering behoud door ruimte voor ontwikkeling, 14 januari 2010
- Vastgestelde richtlijnen Wellerwaard, 16 april 2010

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuumstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Waterschap Zuiderzeeland, Lelystad
2. J. Doornbos en A. van der Zijpp-Schreur, namens bewoners Burchtweg, Bant
3. Mts. Theun en Jacqueline Tuinenga, Emmeloord
4. Stichting Flevo-landschap, Lelystad
5. Golfclub Emmeloord, Emmeloord
6. familie Berndsen, Emmeloord
7. VROM-inspectie, regio Noord-West, Haarlem
8. Provincie Flevoland, Lelystad

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Wellerwaard en de aanvulling daarop

De gemeente Noordoostpolder wil ten noorden van Emmeloord een gebied ontwikkelen met woningen, groen en recreatieve voorzieningen, het project Wellerwaard. Er wordt een MER opgesteld voor de herziening van het bestemmingsplan. De m.e.r.-procedure sluit aan op de ingezette m.e.r.-procedure voor de recreatieve Corridor Emmeloord-Kuinderbos. De in deze procedure vastgestelde richtlijnen worden voor de Wellerwaard gebruikt.



Commissie voor milieueffectrapportage
ISBN: 978-90-421-3207-8

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht
T 030 - 234 76 66
F 030 - 233 12 95
E mer@eia.nl
w www.commissiemer.nl

